โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
(Animals rabies)

ในปี พ.ศ. 2558 สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ ได้รวบรวมผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าด้วยวิธี Fluorescence Antibody Technique จากห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ 9 แห่ง ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 3 แห่ง และสถานเสาวภา สภากาชาดไทย จาก 75 จังหวัด พบว่า มีการส่งสัตว์ชนิดต่าง ๆ ตรวจรวม 8,717 ตัวอย่าง แบ่งเป็นตัวอย่างเพื่อการชันสูตรโรค 924 ตัวอย่าง ร้อยละ 10.59 และเพื่อการรับรองสถานะปลอดจากโรคพิษสุนัขบ้า 7,793 ตัวอย่าง (89.41) ผลการตรวจให้ผลบวก จำนวน 330 ตัวอย่าง แบ่งเป็นตัวอย่างเพื่อการชันสูตรโรค 320 ตัวอย่าง และตัวอย่างเพื่อรับรองสถานะปลอดจากโรคพิษสุนัขบ้า 10 ตัวอย่าง

ตัวอย่างเพื่อการชันสูตรเป็นสุนัข 770 ตัวอย่าง (83.33) แมว 99 ตัวอย่าง (10.71) หนู 24 ตัวอย่าง (2.59) โค 22 ตัวอย่าง (2.38) และสัตว์อื่น ๆ รวม 9 ตัวอย่าง (0.97) และตรวจเพื่อการรับรองสถานะปลอดจากโรคพิษสุนัขบ้า เป็นหนู 3,045 ตัวอย่าง (39.07) สุนัข 2,944 ตัวอย่าง (38.75) แมว 1,104 ตัวอย่าง (14.16) สัตว์อื่น ๆ รวม 598 ตัวอย่าง (7.67) โค 53 ตัวอย่าง (0.68) และกระต่าย 49 ตัวอย่าง (0.62)

ตัวอย่างที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า โดยจุดประสงค์เพื่อชันสูตรและเพื่อรับรองสถานะปลอดโรคพิษสุนัขบ้าทั้งหมด 330 ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างสุนัข 308 ตัวอย่าง (93.33) โค 18 ตัวอย่าง (5.45) แมว 3 ตัวอย่าง (0.9) และอื่น ๆ 1 ตัวอย่าง (0.3) (ตารางที่ 1) พบการเกิดโรคได้ตลอดทั้งปี จังหวัดที่ตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าสูงสุด 5 อันดับแรก คือ สงขลา 44 ตัวอย่าง ชลบุรี 36 ตัวอย่าง ฉะเชิงเทรา 30 ตัวอย่าง กรุงเทพมหานคร 25 ตัวอย่าง ปราจีนบุรี 21 ตัวอย่าง และสมุทรปราการ 17 ตัวอย่าง (ตารางที่ 2, 3) จำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีเจ้าของ 179 ตัวอย่าง ร้อยละ 54.24 สัตว์ไม่มีเจ้าของ 126 ตัวอย่าง (38.18) และไม่ทราบประวัติ 25 ตัวอย่าง (7.57) ในกลุ่มที่สามารถแยกอายุได้พบว่าอยู่ในกลุ่มอายุ 3 - 6 เดือน 1 ตัวอย่าง (0.3) 6 - 12 เดือน 16 ตัวอย่าง (4.84) มากกว่า 12 เดือน 112 ตัวอย่าง (33.93) และไม่ทราบประวัติ 201 ตัวอย่าง (60.90) ในกลุ่มที่ตรวจพบว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า มีอาการดุร้ายมากที่สุด 175 ตัวอย่าง ร้อยละ 53.03 ซึม 43 ตัวอย่าง (13.03) และอื่น ๆ เช่น เสียงร้องเปลี่ยน ตื่นกลัว ชัก มีน้ำมูกไหล 102 ตัวอย่าง (30.90)

ขอขอบคุณ

ข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า (Thai rabies net) สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

ผู้เรียบเรียง

อรพิรุฬห์ สการะเศรณี

บรรณาธิการวิชาการ

น.สพ. ประวิทย์ ชุมเกษียร

ตารางที่ 1 ผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จำแนกตามชนิดสัตว์ในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2558

ชนิดสัตว์	การตรวจเพื่อการชันสูตรโรค			การตรวจเพื่อรับรองสถานะปลอดโรค		
	จำนวนส่งตรวจ	พบเชื้อ		จำนวนส่งตรวจ	พบเชื้อ	
		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
สุนัข	770	299	38.83	2,944	9	0.30
แมว	99	2	2.02	1,104	1	0.09
โค	22	18	81.81	53	0	0
กระต่าย	0	0	0	49	0	0
หนู	24	0	0	3,045	0	0
สัตว์อื่น	9	1	11.11	598	0	0
รวม	924	320	34.63	7,793	10	0.13

ตารางที่ 2 จังหวัดที่ตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ พ.ศ. 2558 กรณีส่งตัวอย่างเพื่อชันสูตรหรือสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า (Passive Surveillance)

จังหวัด	ส่งตรวจ (ตัวอย่าง)	พบเชื้อ (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ภาคกลาง (149/522)			
ชลบุรี	36	34	94.44
ฉะเชิงเทรา	44	30	68.18
กรุงเทพมหานคร	352	25	7.10
ปราจีนบุรี	29	21	72.41
สมุทรปราการ	27	17	62.96
สมุทรสาคร	11	8	72.72
จันทบุรี	4	4	100
สระแก้ว	4	4	100
ปทุมธานี	6	1	16.67
ระยอง	1	1	100
นครนายก	2	1	50
นครปฐม	3	1	33.33
ราชบุรี	1	1	100
สุพรรณบุรี	2	1	50
ภาคเหนือ (8/11)			
น่าน	11	8	72.72
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (93/168)			
กาฬสินธุ์	20	20	100
อุบลราชธานี	38	15	39.47
มหาสารคาม	15	15	100
ศรีสะเกษ	16	13	81.25
เลย	31	12	38.70
บุรีรัมย์	4	4	100
อำนาจเจริญ	6	4	66.67
สุรินทร์	4	4	100
นครราชสีมา	4	2	50
หนองคาย	2	2	100
ร้อยเอ็ด	28	2	7.14
ภาคใต้ (70/113)			
นครราชสีมา	4	2	50
หนองคาย	2	2	100
ร้อยเอ็ด	28	2	7.14
สงขลา	57	44	77.19
พัทลุง	8	7	87.50
นครศรีธรรมราช	20	7	35.00
ตรัง	7	6	85.71
ปัตตานี	11	4	36.36
กระบี่	8	1	12.50
สุราษฎร์ธานี	2	1	50
รวม	839	320	39.31

ตารางที่ 3 จังหวัดที่ตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ พ.ศ. 2558 กรณีส่งตัวอย่างเพื่อรับรองสถานะปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Active Surveillance)

จังหวัด	ส่งตรวจ (ตัวอย่าง)	พบเชื้อ (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
สมุทรปราการ	11	4	36.36
ชลบุรี	112	2	1.78
อุบลราชธานี	59	2	3.39
ตรัง	104	1	0.96
เลย	96	1	1.04
รวม	**382**	**10**	**2.61**

หมายเหตุ : จำนวนตัวอย่างที่ให้ผลบวกจำนวน 10 ตัวอย่าง จากตัวอย่างส่งตรวจทั้งหมด 7,793 ตัวอย่าง
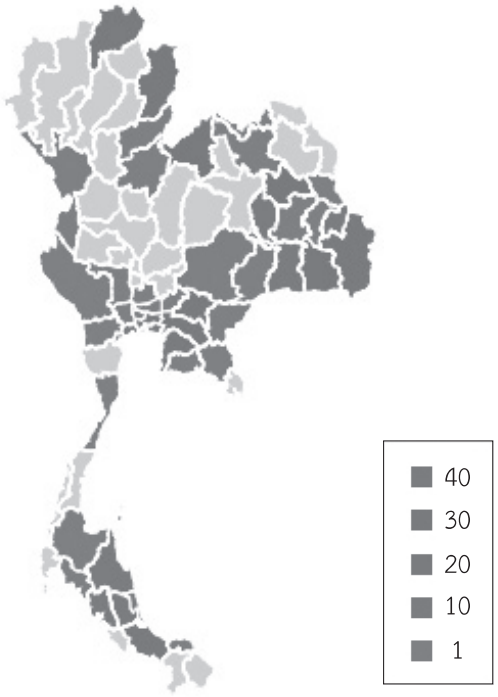
รูปที่ 1 แผนที่แสดงจำนวนการพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558